

Szophoklész: Antigoné

„GYŰLÖLNI NEM, CSAK SZERETNI SZÜLETTEM ÉN”

Javasolt feldolgozási idő: 35 perc

Az antik görög drámák a thébai mondakör történetéből merítettek. Olvasd el az alábbi szöveget, mely e mondakört meséli el, majd válaszolj a kérdésekre!

A thébai mondakör

Théba alapítása Kadmosz, türoszi királyfi nevéhez fűződik. Az ő leszármazottja volt Laiosz, aki lokasztét vette feleségül. Borzalmas jóslat nehezedett az ifjú párra: Laiosz születendő fia meg fogja ölni apját, és anyját veszi feleségül. Ettől félve a király átszúrt lábbal kitette gyermekét a Kithairón rengetegébe, hogy ott elpusztuljon. A parancsot végrehajtó pásztornak azonban megesezt a szíve a kisdeden, magához vette, és elnevezte Oidipusznak, azaz „dagadt lábúnak”,

majd átadta őt egy korinthoszi pásztornak. Még csecsemő volt, mikor a korinthoszi királyi párhoz került, akik becsülettel felnevelték. Ám egy lakomán valaki „cserélt gyerekek” nevezte, ekkor kezdett gyanakodni, elment a delphoi jósdába, ahol ugyanazt a jóslatot kapta, mint apja, Laiosz. Hogy a borzalmas jóslat beteljesedését megakadályozza, elhagyta a szüleinek vélt korinthoszi királyi párt, és elindult a Théba felé vezető úton. Ott idegenekkel találkozott, és harcba keveredett velük. Mindet megölte, köztük – bár tudtán kívül – vérszerinti apját is, csak egy szolga menekült meg. Így a jóslat egyik fele teljesült. Mikor Thébába ért, már Laiosz sógora, Kreón uralkodott. Ebben az időben jelent meg a városban a lányarcú, oroszlántestű szörny, a Szphinx, aki egy találós kérdést tett fel a város lakóinak, s arra kényszerítette őket, hogy amíg azt meg nem fejtik, addig naponta egy embert áldozzanak fel neki. Kreón tehetetlenségében királyságát és a királyné, Lokaszté kezét ajánlotta fel annak, aki megfejti a találós kérdést, mely így hangzott: Mi az? Reggel négy, délben kettő, este három lábon jár. Oidipusz könnyűszerrel megoldotta a kérdést: ez az ember, hiszen kisgyerekként mászik, felnőttként két lábon jár, idős korában bottal, azaz három lábon jár. A szörny a jó válasz hallatán a mélybe vetette magát, Oidipusz pedig Théba királya lett, és tudtán kívül vérszerinti anyjának a férje. A jóslat így beteljesedett.

Az új királyi pár hosszú ideig boldogan élt, a király pedig bölcs uralkodónak bizonyult. Négy gyermekük is született: két fiú és két lány (Polüneikész, Eteoklész, Iszméné, Antigoné).

Egyszer azonban pusztító dögvész tört a városra, mely a delphoi jóslat szerint csak akkor múlik el, ha Laiosz király gyilkosa megbűnhődik. Oidipusz erre széles körű nyomozásba kezdett, egészen addig kutatott, míg rá nem jött a szörnyű igazságra, hogy nyomozó és tettes egy személyben ugyanaz: ő maga. Iokaszté felakasztotta magát, Oidipusz pedig kiszúrta saját szemét, s száműzte magát. Fiaira, akik ellene fordultak, szörnyű átkot mondott, majd lánya, Antigoné kíséretében útra kelt, mígnem Kolónoszbán lelt végső megnyugvást.

Oidipusz két fia megegyezett, hogy felváltva fognak uralkodni, évenként cserélnek. Egy idő múlva azonban Eteoklész nem adta át bátyjának a trónt, hanem törvénytelen módon kitagadta őt az uralkodásból. Polüneikész elmenekült az argoszi királyhoz, akinek feleségül vette a lányát. Apósa megígérte neki, hogy segít a trón visszaszerzésében. Hét sereg indul Théba hét kapuja ellen, s e harcban a két fivér egymás keze által halt meg. Végül a thébiaiak győznek. Itt kezdődik az Antigoné cselekménye.

1. Egészítsd ki az alábbi mondatokat!

a) Laiosz királynak azt jósták, hogy

b) Oidipusz azért ment a delphoi jósdába, hogy

c) Oidipusz négy gyermeke _____, _____, _____ és _____,
akiknek az édesanyja nem más, mint _____.

2. Miben rejlik Oidipusz tragédiája?

3. Milyen rokonságban áll egymással?

- a) Antigoné és Iokaszté:
- b) Eteoklész és Polüneikész:
- c) Iszméné és Oidipusz:
- d) Oidipusz és Iokaszté:

4. Fogalmazd meg 2-3 mondatban, hogyan befolyásolja szerinted az életünket, ha ismerjük egy jóslat által a jövőnket!

5. Minek a helyszíne?

- a) Théba:
- b) Delphoi:
- c) Kolónosz: